

تهیه کننده:

افروز حسین زاده

مهر ماه 1404

ضربه به سر چیست؟

به هر گونه آسیب به پوست و استخوان جمجمه، مغز یا بافت و رگ‌های خونی اطراف آن گفته می‌شود که می‌تواند منجر به اختلال در عملکرد مغز، کما یا حتی مرگ شود و می‌تواند به دنبال تصادفات، سقوط از ارتفاع و نزاع و درگیری اتفاق می‌افتد. صدمات ناشی از ضربه به سر شامل موارد زیر می‌باشد:

- 1- آسیب به پوست سر
- 2- شکستگی جمجمه
- 3- صدمات به بافت مغز و خونریزی‌های مغزی

آیا روش‌های تشخیصی ضربه به سر را می‌دانید؟

- _ گرفتن شرح حال و معاینات بالینی
- _ تصویربرداری‌های مغزی: رادیوگرافی، سی‌تی اسکن، ام آر آی
- _ آنژیوگرافی مغزی

آیا علائم ضربه به سر را می‌دانید؟

سردرد و سرگیجه - کاهش سطح هوشیاری
از دست دادن حافظه - تشنج - تغییرات

خلقی و تحریک‌پذیری - اختلالات بینایی (مانند تاری دید، دوبینی) و شنوایی (مانند خونریزی، کاهش شنوایی) - تهوع و استفراغ
اختلالات تعادلی - خروج مایع خون از بینی

آیا می‌دانید عوارض ناشی از ضربه به سر چیست؟

ممکن است ضربه به سر موجب پیامدهای طولانی مدت در بیمار شود. این پیامدها شامل موارد زیر می‌باشند:
صرع پس از تروما - سردردهای مداوم - عفونت‌های مغزی - فراموشی و اختلال در تمرکز - خونریزی‌های مغزی مزمن - عقب افتادگی ذهنی - اختلالات خلقی و رفتاری و شخصیتی و...

آیا مراقبت‌های لازم در زمان وقوع ضربه به سر را می‌دانید؟

_ استراحت کافی در منزل را رعایت کنید و تا زمان بهبودی کامل تحت نظر پزشک خود بمانید.

_ زاویه 30 درجه سر و بدن با سطح را در زمان استراحت رعایت کنید.

عدم تعادل و اختلالات در حس و حرکت
اجزای صورت و اندام‌ها
تاری دید و دو بینی چشم‌ها و ضعف در
بینایی

تهوع و استفراغ‌های مکرر
اختلالات در تکلم، حافظه و فراموشی
خروج مایع شفاف و خونابه‌ای از بینی و
گوش
تب و افزایش ضربان قلب و تنفس و بی
قراری

تورم و افزایش قرمزی، ترشح و نشت
مایع در محل عمل جراحی

آیا راه‌های پیشگیری از ضربه به سر راه میدانید؟

رعایت سرعت مجاز در هنگام رانندگی
بستن کمربند ایمنی و استفاده از کلاه ایمنی
در موتور و دوچرخه‌سواری
نصب حفاظ و ابزارهای لازم حفا‌ی در
محل پنجره، راه‌پله، تراس، بالکن، حیاط و...
رعایت نکات ایمنی در محل کار و هنگام
ورزش

محافظت از کودکان در محیط‌های
خطرناک مانند خیابان، ارتفاعات
استفاده از صندلی کودک در ماشین برای
کودکان کمتر از 5 سال

روزانه به صورت استریل تعویض کنید و
در زمان مناسب و توصیه شده جهت کشیدن
بخیه‌ها با نظر پزشک اقدام کنید.

ممکن است بعد از عمل جراحی جراحی
نقایص عصبی پیدا کنید. اختلال تکلم،
انحراف در صورت، ضعف در دست و پا و
مشکلات بینایی و همچنین نوسانات خلقی
(افسردگی، غمگینی، بی‌خوابی، عصبانیت،
خندیدن و گریه کردن ناگهانی، اضطراب و
...) از عوارض احتمالی هستند که نیاز به
توان بخشی شامل فیزیوتراپی، کار درمانی،
گفتار درمانی و دیگر اقدام‌های حمایتی به
وسیله روان‌پزشک و مددکار اجتماعی و ...
دارند. در صورت نیاز، با نظر پزشک خود
به هر یک از موارد گفته شده مراجعه کنید.

در صورت مشاهده هر یک از موارد هشداردهنده زیر به اورژانس بیمارستان مراجعه کنید:

سردردهای شدید و مقاوم به مسکن‌ها
تشنج
کاهش سطح هوشیاری و گیجی و خواب
آلودگی شدید

از مصرف غذاهای سنگین و چرب در
روزهای اولیه خودداری کنید.

غذاهای مقوی جهت تامین ویتامین و
املاح موردنیاز بدن شامل: لبنیات، تخم
مرغ، آجیل، گوشت قرمز، ماهی و میوه‌جات
را به رژیم غذایی روزانه خود اضافه کنید.
از مصرف الکل و نوشیدنی‌های کافئین
دار (نوشابه، کولا) خودداری کنید.

از یبوست با رژیم پرفیبر (مایعات و
سبزیجات) و مایعات فراوان جلوگیری کنید.
از استرس و عصبانیت و انجام ورزش‌ها
و فعالیت‌های بدنی سنگین و بیش از حد،
پیاده‌روی طولانی، رانندگی و مسافرت تا
زمان دستور و ویزیت مجدد پزشک
خودداری کنید.

داروهای تجویز شده را به طور منظم و
به موقع مصرف کنید.

به وقت ویزیت مجدد پزشک مربوطه
جهت معاینات و درمان‌های تکمیلی توجه
کنید.

اقدامات درمانی تکمیلی لازم را با توجه
به عوارض و توصیه‌های پزشک مربوطه
مانند: معاینات مجدد فک و صورت، چشم و
گوش و بینی را پیگیری کنید.

در صورت انجام جراحی محل زخم را
طبق دستورالعمل لازم و آموزش داده شده